

DEN DIKKEN EIK OF DE JONKVROUW EN PASSE-TOUT OF DEPASSE-TOUT

door Etienne BORREMANS

De eigen gedachtegang en dromen als geschiedenis doordrukken, kan als suppositie, maar maak er a.u.b. geen evangelie van.

Had schrijver, die nochtans beweert het boek "Tabaksgenot en Sigarenglorie" te kennen, mijn werk nagetrokken, hij zou zijn illusie anders bekeken hebben.

"DEN DIKKEN EIK"

De heren Frans De Potter en Jan Broeckaert reisden in de 19de eeuw de gemeenten van de provincie af. Op zolders en in kelders van de gemeentehuizen gaarden ze een massa historische wetenschap, waarvan in Werldoorlog I heel wat is verloren gegaan.

In overleg met lokale geschiedkundigen tekenden ze legendes en overleveringen op. In een reeks boeken onder de titel "Geschiedenis van de gemeenten" lieten ze ons een schat aan historie na. Hun monnikenwerk kreeg postuum erkenning in een standbeeld en straatnamen.

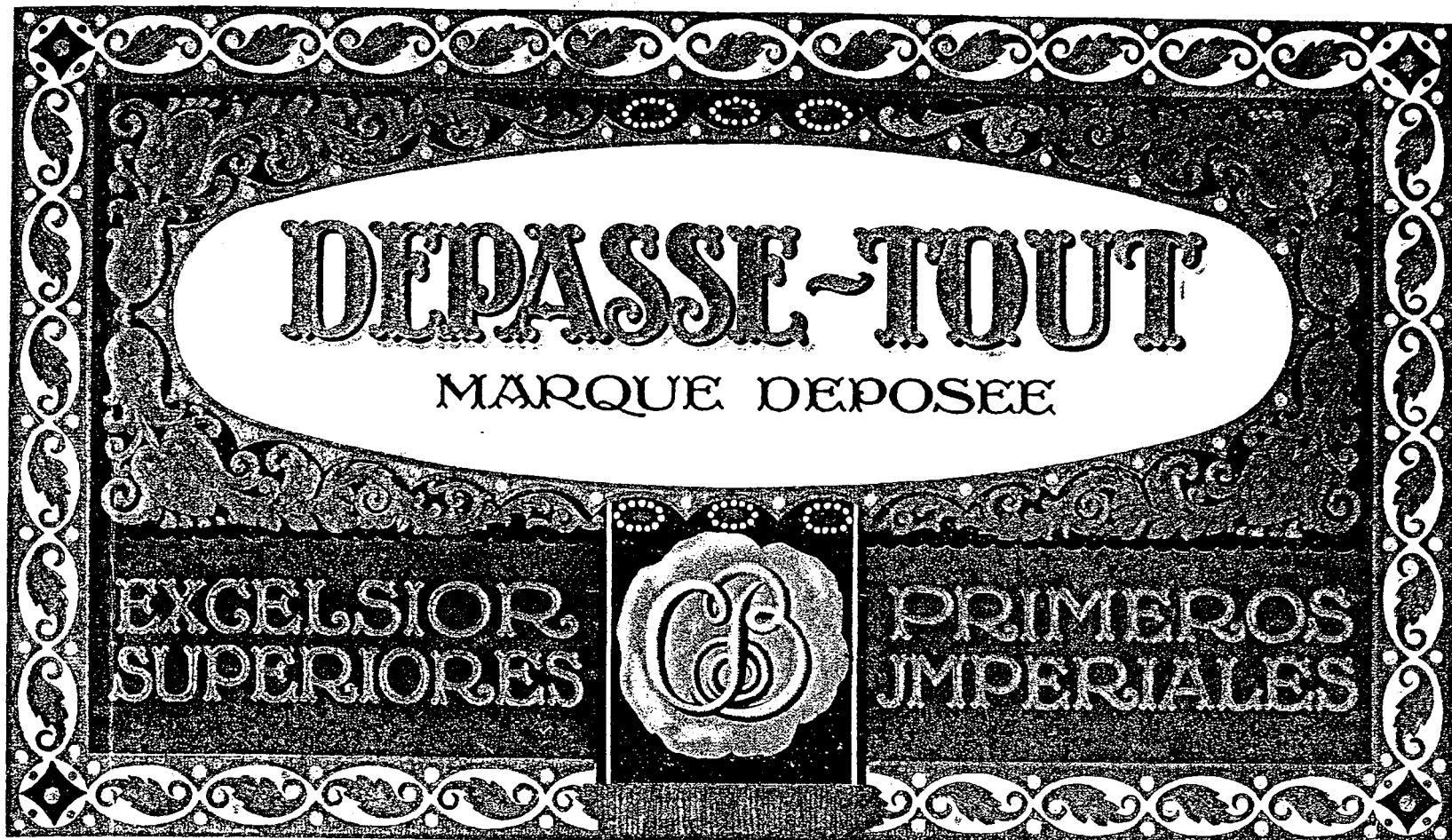
In Onkerzele kennen De Potter en Broeckaert nog een tweede boom en ik citeer: "Oude schriften (onder andere van 1660) maken gewag van een andere boom die, gelijk zijn naam schijnt te beduiden, ook zeer oud moet zijn geweest. Hij was bekend onder den naam van St.-Martensboom en stond aan den Heirweg. Deze naam herinnert aan de groote vereering, waar de patroon der kerk van Onkerzele, in vroeger tijden, het voorwerp van was; maar hij brengt nog ouder tijden in 't geheugen; mogelijk zal de St.-Martensboom van Onkerzele een linde geweest zijn, welke boom in onze volkshistorie zeer bekend is. Men weet althans dat onze heidensche voorouders dien boom voor heilig hielden, dien veel eerbied bewezen en in zijn schaduw rechtspraken. Feesten, bruiloften, later kinderspelen hadden plaats onder zijn breede kruin en groen loverdak.

In het gemeente archief bewaart men de doop-, huwelijks- en overlijdensregisters van het jaar 1606 tot 1796. De papieren rakende de vierschaar van Nederboelare - Onkerzele berusten in het staatsarchief te Gent, en een aantal registers van renten XVIIIe eeuw, betreffende het Raspaille bosch alhier, zijn te vinden in het stadsarchief van Geeraardsbergen. Daarbij zijn vijf oorkonden, betreffende gezegd bosch, dagtekenend van de XVIIe eeuw. "

"De dikken eik" 500 jaar oud, stamt uit de late middeleeuwen. Geef hem 100 jaar om zijn "statuut" te bereiken, dan zijn we 1550. Wel, als die stoere eik ooit een naam kreeg, wat ik in het midden laat, dan was het alvast "'t ieffranken" niet maar jonkvrouw; "'t ieffranken" was toen geen gangbare taal.

PASSE-PARTOUT - DEPASSE-TOUT

Borremans Cyriel start zijn bedrijf in 1890. Hij kiest als hoofdmerk "Bismarck", tevens bepalend voor de vorm van de sigaar (zeppelinmodel). Het onsympathieke, militaire gedrag van de Keizer maakt het merk onpopulair.

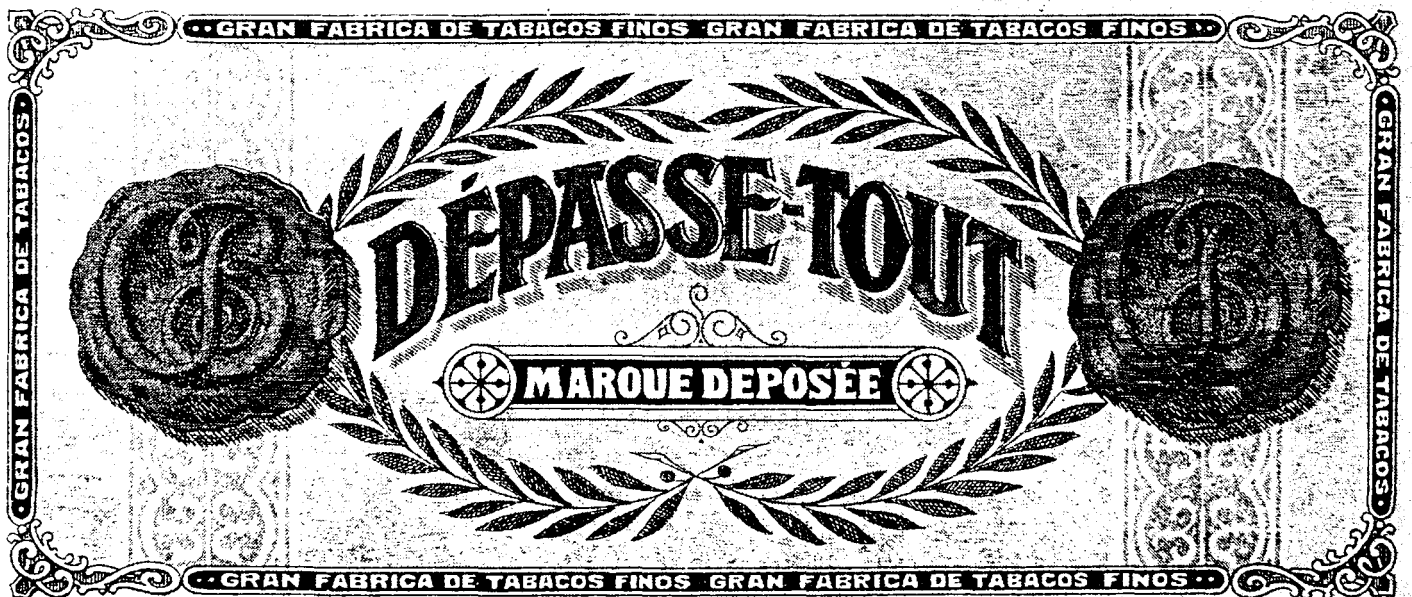

Dep. 3401 B

1903

1903

Het etiket waaronder "Dépasse Tout" geïntroduceerd werd

1907

Sluitetiket op de houten kist
met enkel nog de brandstempel "Dépasse Tout"

1903

Cyriel Borremans in overleg met zijn twee oudste zonen, Eduard en Leo, kiest voor een nieuw merk.

Het moet de weergave zijn van sublieme kwaliteit, smaak en aroma, die alles overtreffen. De welstand in Wallonië en de neiging naar het Frans, taal van de bourgeoisie, vertaalt "overtreft alles" in "Dépasse-Tout".

Voor de sigaar worden de tabakken "uitgelezen", kwaliteit moet primeren.

De sigaar kan zich permitteren, presentatie, kistengarnituur, zelfs de luxering opzij te schuiven.

1921

De sigaar verschijnt in een "brute" kist bedrukt met "Dépasse-Tout" en enkel met de verplichte taksring getooid.

Dit werkt aanstekelijk bij de concurrentie. De merken "Avant-Tout", "Devant-Tout", "Passe-Partout" komen op de markt. De firma C.M. wordt gerechtelijk verplicht het merk "Passe-Tout" af te voeren.

Om namaak minder kans te geven legt Borremans Frères (1920) ook het merk "Prime-Tout" neer.

Na W.O. II krijgt het Vlaams geleidelijk meer waarklank en de Franse merknamen moeten de plaats ruimen.

1947

De Nederlandse invoer van sigaren veroverd een groot marktaandeel.

Als opvolger van de firma Borremans Frères neem ik de firma "Van Best gebroeders" uit Valkenswaard over. Voor hun merk "De Gouden Koets" krijg ik koninklijke toelating. Hun tweede merk "K.L.M." wordt me niet toegestaan.

Uit de productiecijfers hieronder van de crisisjaren 1938-1939, overgenomen uit "Tabaksgenot en Sigarenglorie", blijkt duidelijk de verhouding "Dépasse-Tout" en "Passe-Partout".

Het gezin Borremans Cyriel - Van Den Hove heeft 10 kinderen.

Vijf stappen in de sigarennijverheid:

- Eduard en Leo voeren het merk "Dépasse-Tout",
- Richard het merk: "Record R.B.",
- Maria en echtgenoot Pieter Schailleé, het merk "Record P.S.",
- Wilfried het merk "Ultima".

Het bedrijf Cyriel De Mol wordt opgevolgd door Jozef De Mol met het merk "Passe-Partout-Jodema" en door Emiel De Mol met "Passe-Partout-Molly".

Borremans	Gebroeders	8572 kg
	Richard	2275 kg
	Schailleé	2248 kg
	Wilfried	3298 kg
De Mol Jozef		2658 kg
De Mol Emiel		2068 kg

Als opvolger droeg ik het merk "Dépasse-Tout" geen warm hart toe. Ik ging van de mening uit dat men voor overtreffen in kwaliteit had moeten kiezen voor "Surpasse-Tout".

Etienne BORREMANS.